

УДК 619.616.36-002-091:636.7

Моніторинг хірургічної патології суглобів у собак в умовах міста Дніпро

Білий Д.Д., Гуртова О.М.,
dmdmbelyi@i.ua

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ. В останні роки захворювання суглобів у собак отримали значне розповсюдження, а враховуючи різнобічність їх етіологічних факторів, не викликає подиву широкий інтерес лікарів ветеринарної медицини до діагностики, лікування і профілактики даної патології.

За даними літератури відомо, що хвороби суглобів і кінцівок у тварин в цілому складають до 30 % від кількості всіх незаразних хвороб, а по окремих регіонах країни до 40 %, серед собак даний показник складає 10–15 %. Ступінь розповсюдження захворювань суглобів збільшується із віком, 95 % всіх випадків приходить на собак старших 5 років і більше 50 % - старших 10 років.

Безконтрольне призначення протизапальних препаратів без постановки заключного діагнозу, підтвердженого рентгенологічно, призводить до інтенсивного перебігу вторинного остеоартрозу у собак, втраті динамічної і статичної функції тазової кінцівки і гастропатії. Застосування "шаблонних" схем терапії не дозволяє у більшості тварин із даною патологією відновити рухову функцію.

Мета роботи: провести аналіз поширення, особливостей клінічного перебігу та визначити застосування нестероїдних протизапальних засобів в комплексних схемах лікування за дисплазії суглобів у собак в умовах міста Дніпро.

Матеріал і методи дослідження. Проводили збір анамнестичних даних, які дозволяли визначити можливі причини розвитку дисплазії, початкові клінічні ознаки та перебіг захворювання, ефективність попереднього лікування (якщо воно проводилось). При клінічному обстеженні собак, хворих на дисплазію кульшового суглобу були проведені декілька тестів та використані різні методи дослідження. Рентгенологічне дослідження кульшових суглобів здійснюється під загальною анестезією та релаксацією тварини.

Під час аналізу ступеню кульгавості, яку оцінювали протягом руху собак (при необхідності, під час бігу) по прямій лінії, по колу, угору та донизу у деяких тварин були виявлені послаблення функції кінцівок внаслідок атаксії.

Під час визначення ефективності проведених лікувальних заходів за дисплазії кульшових суглобів у собак враховували динаміку післяопераційного перебігу, зокрема зменшення або зникнення симптомів захворювання, рецидиви протягом 60–90 днів після закінчення курсу терапії.

Результати дослідження. Дисплазії суглобів в 2018 році у структурі незаразної патології собак становили 12,5 %, що на 3,2 % більше, ніж в 2017 році, що свідчить про тенденцію поширення даної патології.

В окремих суглобах дисплазію діагностували з неоднаковою частотою. Під час обстеження собак всього було виявлено випадків дисплазій: плечового суглобу – 17 (8,2 %), ліктьового – 59 (28,6 %), зап'ясткового – 13 (6,3 %), кульшового – 56 (27,2 %), колінного – 50 (24,3 %), заплесного – 11 (5,3 %). Згідно наведених вище даних, можна зробити висновок, що дисплазія кульшових суглобів займає друге місце серед дисплазій різних суглобів у собак.

Також була виявлена закономірність породною схильності до дисплазії кульшових суглобів. Аналіз отриманих даних дає можливість стверджувати, що серед обстежених собак різних порід, частіше за все дана патологія зустрічалась серед: німецьких (17 тварин – 30,3 %), середньоазійських (9 собак – 16,1 %) та кавказьких вівчарок (9 тварин – 16,1 %).

Аналізуючи статистичні дані, можна припустити, що велике значення у патогенезі дисплазій суглобів кінцівок мають спадкові фактори (надмірне навантаження кістяку через велику масу, морфо-функціональні особливості суглобів певних порід собак тощо).

Поширення дисплазії кульшових суглобів обумовлено непрофесійною селекційною роботою з тваринами та несвоєчасною вибраковкою племінних особин, у яких діагностують дану патологію.

Крім того, збільшення кількості собак, які уражені дисплазією суглобів, пов'язане із поширенням популяцій тих порід, в яких патологія зустрічається частіше за інших.

Наприклад, за останні декілька років збільшилась популяція лабрадорів, голден ретриверів, німецьких вівчарок, відповідно дисплазія у представників цих порід зустрічається частіше.

Також було відзначено, що найчастіше в клініку з приводу дисплазії кульшових суглобів, звертались власники собак молодого віку – до року, що пов'язано з ростом і розвитком цуценяти. До року у тварин формуються суглоби, і саме тоді можливий прояв дисплазії. Тому у собак гігантських та великих порід рентгенологічну діагностику дисплазії кульшового суглобу рекомендують проводити після завершення формування кістяку (у 9–12 місяців), тоді власники найчастіше звертаються до ветеринарних лікарів.

Прояв та яскравість клінічних симптомів залежали від глибини деструктивних змін. Перші клінічні ознаки захворювання проявлялись у віці 4–12 місяців і включали в себе зниження рухової активності, кульгавість, яка посилювалась після навантаження, хитку та нестійку ходу, важкість при підйомах та стрибанні. Яскрава картина захворювання спостерігалась, звичайно, у собак, старших 5–6 місяців, а найчастіше клінічно дисплазія кульшового суглобу діагностувалась у тварин віком від 1,5 до 2 років.

Виходячи з отриманих результатів, схема лікування дисплазії кульшового суглобу у контрольних собак виявився недостатньо ефективним. Лише в одному випадку із п'яти був отриманий добрий результат (20 % випадків), а незадовільний – у двох (кульгавість, біль при ході та при пальпації кульшових суглобів) (40 % тварин). Додаткове включення до протоколу терапії не стероїдних протизапальних засобів забезпечили кращі результати: незадовільний результат був зареєстрований лише в 20 %, у такої ж кількості пацієнтів констатовані задовільні результати терапії, у 40 % тварин отримано значне стабільне покращення, 20 % собак виявляли практично повне зникнення ознак захворювання.

Висновки. Дисплазія суглобів у собак представляє поширену патологію, для якої на сучасний момент характерно потягнення перебігу та зменшення середнього віку хворих пацієнтів. включення до комплексної схеми лікування нестероїдних протизапальних засобів дозволяло покращити результати лікування та отримати стабільну ремісію протягом тривалого часу. Широкий спектр фармакологічних препаратів даної групи дозволяє призначати оптимальну індивідуальну дозу, знизити ризик можливих ускладнень та комбінувати парентеральні і ентеральні їх форми, що дозволяє рекомендувати розроблені схеми протизапальної терапії за патології суглобів для впровадження в практичну діяльність лікарів ветеринарної медицини.